

POLAZNI TEKST

„Ali, molim vas, dragi moj gospodine! Vi gledate ljude gdje prolaze ulicama i onda sasvim isprazno nagomilavate svoja bizarna opažanja, a ta opažanja, nota bene, nisu ni vaša, to su pročitane sitnice, iščepkane bez reda tu i tamo, sasvim slučajno, i tako, igrajući se riječima, vi mislite da ste nadvladali materiju oko sebe. A ništa niste nadvladali, i nema govora da bi se takvim metodama dalo bilo što učiniti u životu, a najmanje naslikati dobra slika! Kakve su to glupe zamisli, da bi netko naslikao ljude kako sa bolesnim zubima i dugovima prolaze ulicom? To je pseudoliterarno buncanje, ali ne slikarstvo!

...

Sluša Filip Kyrialesa kako govori o slikarstvu i, kao da čuje svoj najskriveniji glas, gdje mu govori iz utrobe, osjeća, kako taj antipatični čovjek govori istinu, kakostvari tako doista stoje i kako je glupo slikati slike danas, a pogotovo biti nesposoban i manijakalno htjeti slikati surogate!“

Sama protuslovlja i magle, iz kojih se javlja jedan neugodni glas i formulira njegove vlastite najkrvavije istine! Osjeća Filip kako je u mjernu počelo ponovo neko sudbonosno raspadanje, kako se rastvara u inferiornoj nemoći, kao da sanja da se utapa u blatnoj vodi. „Tu njega ovaj čovjek svlači! On vadi iz njega sistematskim redom sve: i njegova zapažanja, i podražaje, i ljepote, i osjećaj životne punoće, prikazujući mu život takvim, kakav život doista jest, i kakvim ga Filip i sam doista i smatra! Kao lutku, tako ga svlači taj čovjek, i on postaje potpuno prazan, kao soba[^] iz koje su iznijeli sve, jedan komad pokušstva za drugim, i ništa nije ostalo, nego jedna mala istina, što još tiho pucketa na stolu, kao svijeća kada dogorijeva.“

... i on ispada pred tim paralizikom kao slabić i bluna, kojom se ovaj neznanac poigrava kao igračkom! Taj Grk govori o umjetnosti, a zapravo nema pojma o umjetnosti! On govori najopćenitije fraze i laži, upravo kao oni njegovi isusovci!

SMJERNICE

Smjesti odlomak u kontekst romana te odredi mjesto romana u stvaralačkom opusu Miroslava Krležu.

Tko je Filip Latinovicz?

Zašto se roman zove Povratak Filipa Latinovicza?

Koja je simbolika riječi povratak u kontekstu romana?

Što je po profesiji Filip, a što Kyriales?

Kakav je njihov odnos?

U čemu se njihova stajališta o umjetnosti razlikuju? Odgovor potkrijepi citatom ili parafrazom.

Koje je stajalište o umjetnosti tebi bliže?

Kako Kyriales djeluje na Filipa i njegova razmišljanja o vlastitom talentu i o životu? Odgovor potkrijepi citatom ili parafrazom.

Što misliš kakva je uloga umjetnost u suvremenom društvu?

Po čemu možeš zaključiti da roman pripada suvremenoj književnosti?

O kojim je još temama, osim o umjetnosti, u romanu riječ?

Navedi još nekoliko likova koji su utjecali na Filipov identitet.

Koji su likovi u odnosu s Filipom, osim Kyrialesa, nakon njegova povratka?

Smatraš li Filipov povratak obračunom s prošlošću ili „otvaranjem nove stranice života“